

Piece — selvfølgelig, det staar alt sammen i Forbindelse med Handelsdepartementet —:

„Det er min fulde Mening, at havde den danske Stat paa dette Tidspunkt udbetalt 100 Millioner til Frihandelens Forkæmper, Folketingsmanden fra Slagelse (Køedt), for at indstille hans ødelæggende Frihandelspolitik, da vilde Landet endda have tjent mange Gange 100 Millioner.“

Da jeg læste dette, kom jeg i Tanker om, at Folketinget i Grunden har haft en Perle, det ikke tilstrækkelig har sat Pris paa. Navnlig i den allersidste Tid synes jeg, at der har været en Stemning oppe — jeg har vejret den, skønt jeg har ikke været udsat for Overlast — kort sagt en Stemning, der hos mig har fremkaldt Indtrykket af, at jeg ikke paa alle Punkter havde fuld Tilslutning, end ikke blandt Meningsfæller i mit eget Parti. Men efter at have læst disse Udtalelser af min ærede Modstander er jeg bleven ganske beroliget. En Partifælle, der er 100 Millioner værd, skiller man sig nødig ved. Vi have nylig drøftet en ubevilliget Udgift paa en halv Million Kr., angaaende hvilken jeg ligesom Tingets Flertal har været en bestemt Modstander af Regeringen. Men naar man nu ser, at Ministeriet paa et givet Tidspunkt ganske rolig kunde have givet endogsaa 100 Millioner Kr. ud til et enkelt Medlem af dette Ting paa forventet Efterbevilling med Sandsynlighed for, at den ej alene vilde have faaet Tilslutning hos en Del af Tingets Medlemmer baade her og navnlig oppe i Landstinget, men samtidig vilde have forøget vor Nationalformue med mange Gange 100 Millioner, synes jeg alligevel, at man maaske har overdrevet Betydningen af den halve Million noget. Jeg vil slutte med at sige, at hvis Handelsdepartementet kunde komme til at disponere over Statskassen paa denne samfundsnyttige Maade, som det ærede Medlem her i min Favør har foreslaaet, vilde jeg maaske optræde noget mildere over for et Forslag om et Handelsdepartement, end jeg hidtil har gjort.

Høegh-Guldberg: Jeg skal tillade mig at gøre nogle ganske faa Bemærkninger. Der er i hvert Fald siden i Fjor, da Forslaget forelaa her, passeret det ny, at Handelsstanden atter paa et Møde her i Kjøbenhavn har udtalt dette Ønske ved en Resolution af 11te og 12te September. Dette er altsaa Bevis for, at der gennem 18 Aar har været et stadig stigende og uforandret varmt Ønske i Handelsstanden om et Departement; det er kommet frem

ikke alene paa Møder, som Grossererersocietetet har sammenkaldt, men ogsaa paa Handelsmøder omkring i Provinserne. Det forekommer mig i og for sig, at naar en Stand der tæller 10 pCt. af Danmarks Befolkning, en Stand, der har en overordentlig stor Betydning for Landets Velfærd, gennem Omsætningen af Landbrugets Produkter, igennem 18 Aar konsekvent og saa at sige enstemmig har fastholdt dette Ønske, saa er der al mulig Grund for det høje Ting til at lægge Mærke dertil og efterkomme det. Det er dog en Sag der i og for sig har en ganske ringe finansiel Betydning, det drejer sig kun om nogle faa Tusinde Kroner til Oprettelsen af et saadant Handelsdepartement. Naar den ærede foregaaende Taler udtalte, at vel var der saadanne Handelsdepartementer omkring i de europæiske Stater, men der var ikke noget i Nord-Amerika og Nord-Amerika klarede sig godt, saa forekommer det mig, Rigtigheden forudsat, at det er et godt og tilstrækkeligt Argument for Sagen, at man omkring i det gamle Samfund, i Europa, hvori vi leve, have alle Stater set deres Fordel ved at have et saadant Departement. — Der er en anden Parallel som ligger lige for Øjnene, det er det Landbrugsdepartement, som Landbruget opnaaede 1894, og Landbrugsministeriet 1896. Jeg tror, at man fra alle Sider i Landbruget har været enig om at sætte Pris paa, at dette Ønske, som har været fremme omtrent lige siden Grundlovens Givelse, er blevet imødekommet, og at det ogsaa har virket til stor Gavn for Landbruget og Landboforeningslivet. Der er en eneste Ting, jeg til Slutning skal henvise til, og det er, som jeg allerede bemærkede i Fjor, om ikke et saadant Handelsdepartement heldigere var anbragt under Udenrigsministeriet. Vi ere jo i dette Øjeblik saa heldige at have en Indenrigsminister, som er særlig handelskyndig og vilde være særlig egnet til at styre et saadant Handelsdepartement paa en saadan Maade, som Handelsstanden vilde sætte Pris paa. Men jeg tror, at naar vi skulle tænke os et Departement oprettet ikke alene for denne Indenrigsministers Tid men ogsaa for Fremtiden, saa vilde det være heldigere anbragt under Udenrigsministeriet, hvor det stod i en nøjere Forbindelse med Konsulatsvæsenet, og hvor det var et Udtryk for, at noget af det vigtigste, som det danske Udenrigsministerium, den danske Udenrigspolitik har at gøre, er at fremme vor Handelsstands Interesser saa langt og saa vidt som muligt. Jeg skal med disse ganske faa